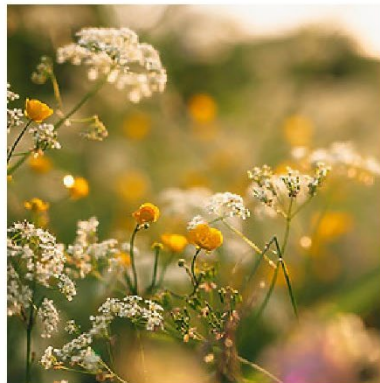
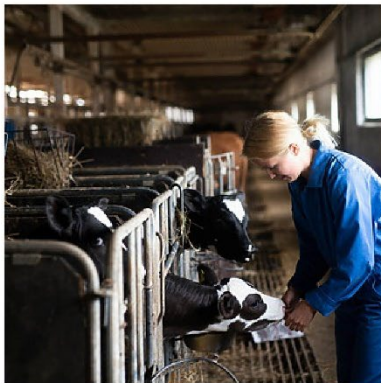

Låt oss prata landsbygd!

Dialogmaterial för den fördjupade översiktsplanen för
Trollhättans landsbygd och mindre tätorter.

Innehåll

Bakgrund	5
1. Dialog – Turné med bokbussen 2022	6
1.1 Syfte.....	6
1.2 Genomförande	6
1.3 Material.....	6
1.4 Dialogsammanställning	6
1.4.1 Sjuntorp.....	6
1.4.2 Upphärad.....	7
1.4.3 Åsaka	7
1.4.4 Velanda	7
1.4.5 Norra Björke	8
2. Dialog – Landsbygdsrådets områdesrepresentanter 2023.....	9
2.1 Syfte.....	9
2.2 Genomförande	9
2.3 Material	9
2.4 Dialogsammanställning	9
2.4.1 Velanda/Gärdhem.....	9
2.4.2 Lagmansered.....	10
2.4.3 Edsvid.....	10
2.4.4 Sjuntorp.....	10
2.4.5 Upphärad	11
2.4.6 Åsaka.....	11
2.4.7 Norra Björke.....	11
3. Dialog – Träffpunkten 2023	12
3.1 Syfte.....	12
3.2 Genomförande	12
3.3 Material	12
3.4 Dialogsammanställning	12
3.4.1 Sjuntorp	12
3.4.2 Upphärad.....	13

3.4.3 Åsaka.....	14
3.4.4 Velanda.....	14
3.4.5 Norra Björke	14
4. Dialog – Sjuntorps elevråd 2024.....	15
4.1 Syfte.....	15
4.2 Genomförande	15
4.3 Material	15
4.4 Dialogsammanställning - elevrådet.....	15
5. Dialog – Öppet hus 2024	16
5.1 Syfte.....	16
5.2 Genomförande	16
5.3 Material	16
5.4 Dialogsammanställning	16
5.4.1 Hur skulle du beskriva Trollhättans landsbygder idag?	16
5.4.2 Hur ser Trollhättans landsbygder och småtätorter ut år 2045?	17
5.4.3 Hur är en levande landsbygd?	18
5.4.4 Markera en plats på kartan som är bra. Beskriv gärna varför den är bra och vad du gör där.	18
5.4.5 Markera en plats på kartan som är borde förbättras. Beskriv gärna varför. ...	19
6. Sammanfattning av genomförda dialoger.....	21
6.1 Sjuntorp.....	21
6.1.1 Kvalitéer.....	21
6.1.2 Utmaningar.....	21
6.2 Upphärad	21
6.2.1 Kvalitéer.....	21
6.2.2 Utmaningar.....	21
6.3 Åsaka	21
6.3.1 Kvalitéer.....	21
6.3.2 Utmaningar.....	22
6.4 Velanda	22
6.4.1 Kvalitéer.....	22

6.4.2 Utmaningar.....	22
6.5 Norra Björke	22
6.5.1 Kvalitéer	22
6.5.2 Utmaningar.....	22

Bakgrund

Denna fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för Trollhättans landsbygder och mindre tätorter är en ändring av vår gällande *Översiktsplan 2013: Plats för framtiden* och en fördjupning av de geografiska delar av kommunen som ingår i FÖP:en. Översiktsplanen har som mål att Trollhättan ska ha en levande landsbygd och växande småtätorter, att landsbygden och småtätorterna ska växa proportionerligt mot centralorten och att ny bebyggelse framför allt ska koncentreras till befintliga småtätorter.

Arbetet med FÖPen påbörjades under hösten 2022, där fokus till en början var att ta fram en nulägesbild. Detta gjordes genom tidiga dialoger med medborgarna i de mindre tätorterna och med landsbygdsrådets områdesrepresentanter. Det genomfördes också riktade dialoger mot äldre genom besök på kommunens träffpunkter i de mindre orterna, samt riktade dialoger mot barn och unga genom besök på Sjuntorpskolans elevråd. Under sommaren 2024 anordnades också ett Öppet hus där allmänheten bjöds in för att se tidiga förslag för utveckling av landsbygden och de mindre tätorterna samt komma med synpunkter kring vilka frågor som är viktiga att ta med in i arbetet med FÖP:en.

Dialogmaterialet är ett viktigt underlag för förståelse för Trollhättans landsbygders förutsättningar, utmaningar och möjligheter.

Avsikten med dialogarbetet är att få ett bra underlag för att kunna konkretisera och ringa in frågor som kommunen behöver arbeta vidare med inom ramarna för arbetet med översiktsplanen.

1. Dialog – Turné med bokbussen 2022

1.1 Syfte

Dialogen syftade till att skapa en nuläges- och behovsbild av Trollhättans landsbygder och småtätorter. Avsikten med dialogarbetet är att få ett bra underlag för att kunna konkretisera och ringa in frågor som kommunen behöver arbeta vidare med inom ramarna för arbetet med den fördjupade översiktsplanen.

1.2 Genomförande

Dialogen genomfördes av kommunens arbetsgrupp för FÖPen genom att de åkte med bokbussen och mötte invånare på plats i småtätorterna. Genom att följa med bokbussen nyttjades den tillfälliga mötesplats som uppstod vid varje stopp. Dialogen genomfördes 2 gånger per tätort.

1.3 Material

Materialet som användes under dialogen var fysiska kartor och en digital enkät. Den fysiska dialogen utgick ifrån följande frågor:

- Vad skulle du önska för din bygd i framtiden?
- Vilken plats tycker du om?
- Vilken plats tycker du skulle kunna bli bättre?

Den digitala enkäten fanns tillgänglig på kommunens hemsida under dialogperioden. I enkäten ställdes följande frågor:

- Vad är det bästa med att bo där du bor?
- Vad saknar du där du bor idag?
- Vad skulle du önska för där du bor i framtiden?
- Vad skulle du sakna mest med där du bor om du flyttade här ifrån?

1.4 Dialogsammanställning

1.4.1 Sjuntorp

Invånarna i Sjuntorp värdesätter det lokala serviceutbudet, inklusive livsmedelsbutik, skola (F6-9), fritids, simhall, ridanläggning, idrottsplats och äldreboende. Samhället har

ett aktivt föreningsliv och en stark identitet knuten till det dramatiska ravinlandskapet och Sjuntorps fabriker med sin kulturhistoria. Det finns flera rekreationsområden i närheten till tätorten, vilka är populära bland de boende. Kollektivtrafiken beskrivs som bristfällig och Sjuntorpsborna önskar att samhället sammankopplades med Trollhättan centralort genom en gång- och cykelväg.

1.4.2 Upphärad

Upphärad uppfattas som ett trivsamt område med närhet till naturen och en lugn miljö, samt tillgång till grundläggande service som skola, förskolor, fritids, idrottsplats och livsmedelsbutik. Samhällets läge på landsbygden, men ändå strategiskt i regionen, framhävs som en fördel. Invånarna ser stora fördelar om ett tågstopp utvecklas i Upphärad, vilket skulle minska avståndet till Göteborg. Samtidigt beskrivs det gamla spårområdet som en barriär som delar upp samhället.

1.4.3 Åsaka

I Åsaka uppskattar invånarna det lokala serviceutbudet, inklusive livsmedelsbutik, skola, förskolor, idrottsplats och äldreboende. Vidare är Landbogården en stor fråga bland invånarna, det handlar om att man ser behov av ytterligare ett äldreboende. Kollektivtrafiken beskrivs som bristfällig och därav är bilen det primära färdssättet. Väg 42 ses som en barriär i tätorten, där bristen på en trafiksäker övergång förstärker problemen.

1.4.4 Velandå

Velandå beskrivs som ett tryggt och barnvänligt samhälle. En av de främsta kvalitéerna som framkommer med att bo i Velandå är att samhället befinner sig på den stadsnära landsbygden. En utmaning är att serviceutbudet inte har hållit jämna steg med bostadsbyggandet, vilket gör att invånarna får tillgång till service från närliggande samhällen som Sjuntorp och Trollhättan. Eftersom det finns många barn i området, är frågor kring barn och unga viktiga, exempelvis att det saknas platser för äldre barn och ungdomar att umgås på. Det finns även problem med att ta sig till Sjölanda, då det saknas gång- och cykelväg, vilket gör vägen osäker. Runt Sjölanda finns dessutom det närmsta friluftsområdet, vilket är värdefullt för invånarna eftersom Velandå saknar egen närrekreation. Därför hade det varit värdefullt att få till en gång- och cykelväg då många barn och ungdomar tar sig till sjön och badplatsen.

1.4.5 Norra Björke

Norra Björke uppskattas för sin omgivande natur och landskap samt för det lilla samhällets gemenskap och lugn. Invånarna önskar dock mer liv och rörelse i bygden, vilket också är viktigt för att bevara förskolan, en central plats för samhället. En återkommande synpunkt är att väg 1044, som är huvudvägen genom tätorten, upplevs som osäker för oskyddade trafikanter. Längs med vägen ligger flertalet viktiga platser och funktioner men vägen saknar gång- och cykelväg, och det finns knappt någon gångyta utanför körbanan. Invånarna önskar en utveckling av vägen som prioriterar säkerheten för oskyddade trafikanter.

2. Dialog – Landsbygdsrådets områdesrepresentanter 2023

2.1 Syfte

Syftet med dialogen var att stämma av de synpunkter och tjänstepersonernas tolkning av de synpunkter som inkommit under dialogen hösten 2022. Vidare var syftet även att fördjupa kunskapen och förståelsen kring förutsättningar, utmaningar och möjligheter för att kunna konkretisera och ringa in frågor som kommunen behöver arbeta vidare med inom ramarna för arbetet med den fördjupade översiktsplanen.

2.2 Genomförande

Dialogen genomfördes av kommunens arbetsgrupp för FÖPen som mötte landsbygdsrådets representanter, det genomfördes ett möte per tätort/landsbygdsområde.

2.3 Material

Sammanställning från tidig dialog 2022 användes som utgångspunkt i dialogen och fysiska kartor användes som stöd för att prata kring respektive ort.

2.4 Dialogsammanställning

2.4.1 Velanda/Gärdhem

I Gärdhem saknas naturliga mötesplatser där invånarna kan träffa sina grannar.

I Velanda fungerar skolan som en central mötesplats för invånarna. En cykelväg mellan Velanda och Sjölanda skulle vara ett bra tillskott för att underlätta för invånarna. Det finns också ett behov av boende för äldre, särskilt serviceboende eller äldreboende. Flerbostadshus, framför allt hyresrätter, efterfrågas för att möta bostadsbehovet. En annan utmaning är att serviceutbudet inte har hållit jämna steg med den pågående bebyggelseutvecklingen i området.

2.4.2 Lagmansered

En utmaning i området är att det finns en markägare som påverkar tillgången till vissa områden. Viltstängsel bidrar också till att allemansrätten inte kan nyttjas fullt ut, vilket gör att naturen blir otillgänglig för allmänheten. Dalens kvarn är en viktig plats för invånarna i Lagmansered, tillsammans med sågar, kvarnar, vattenfall och dalens strand. Kobergs slott och golfbanan är också betydelsefulla platser för området. Vägarna i området anses otrygga och prioriterar fordonstrafik snarare än oskyddade trafikanter. Sollebrunn är den närmaste orten med affärer, apotek och liknande service, och det är viktigt att kopplingen över kommungränsen fungerar väl för att säkerställa tillgång till dessa tjänster.

2.4.3 Edsvid

I Edsvid finns flera aktiva föreningar som brukshundsklubb, bågskytteklubb och friluftsrämjandet. Det är också viktigt för invånarna att det finns bra kopplingar till centralorten och idag är det mycket trafik längs den stora vägen. En sommarcykelväg har iordningställts som går via Ängens gård. Tidigare har vatten- och avloppssituationen varit en stor fråga, där invånarna har fått bekosta enskilda avlopp. Området erbjuder många fina stigar i naturen mellan Garnviken och Gräsviken. Boende i Metholmen, som ligger i Lilla Edets kommun, går i skola i Strömslund och känns som en del av Öresjö. I Metholmen är det även tillåtet att bygga större byggnader än vad det är inom Trollhättan kommun. I Edsvid ligger skidstugan och konstsnöspåret, vilket ger goda möjligheter till vinteraktiviteter.

2.4.4 Sjuntorp

I Sjuntorp saknas en viktig mötesplats som tidigare fanns vid restaurangen vid Nordängens äldreboende, när den var öppen för allmänheten. Pendelparkeringen vid "Slättabron" används flitigt, men problem uppstår när busslinjer läggs ner, vilket påverkar skolbarn. Kyrkan spelar en central roll som mötesplats, och här finns Kyrkans hus som erbjuder aktiviteter för alla åldrar. Det finns en fritidsgård, men lokalen anses inte vara optimal. Samhället har ett aktivt föreningsliv, och många eldsjälar engagerar sig, men det finns en sårbarhet i att den drivande kraften ligger hos ett fåtal personer. En annan utmaning är att mötesplatser och gemensamma ytor ibland upplevs som skräpiga och ovårdade, vilket påverkar den allmänna trivseln.

2.4.5 Upphärad

Bygdegården är en viktig mötesplats i Upphärad, och det är positivt att det finns en fritidsgård i området. Dock skulle det vara bra om kommunen tillsatte fler resurser till fritidsgården, på samma sätt som i Sjuntorp. Möjligheten att bo kvar i Upphärad hela livet behöver utvecklas, genom att skapa fler lägenheter som är lämpliga för olika livsskeden. En efterfrågad förbättring är en cykelväg till Prässebo i Lilla Edets kommun. Det finns också ett behov av fler platser för äldre barn och ungdomar att umgås på i samhället.

2.4.6 Åsaka

I Åsaka försvann en viktig mötesplats när köket på Landbogården lades ner, vilket innebar ett stort bortfall för samhället. Det finns ett behov av boende för äldre, särskilt sådant som främjar sociala möten. Kollektivtrafiken utgör en utmaning, och det finns inga alternativa transportmöjligheter för gående och cyklister. Väg 42 upplevs som trafikfarlig, särskilt för de som bor på östra sidan, där det är en särskild risk för barn som ska till skolan. För att möjliggöra bebyggelseutveckling inom tätorten anses det nödvändigt att bygga på jordbruksmark, då det är det enda tillgängliga området. De tätortsnära skogsområdena är viktiga för rekreation och bör bevaras för att fortsätta erbjuda naturupplevelser.

2.4.7 Norra Björke

Norra Björke är en aktiv ort med ett levande föreningsliv och många aktiviteter, men det finns en sårbarhet i att mycket av drivet kommer från några få eldsjälar. För att orten ska fortsätta kännas levande är det avgörande att förskolan får finnas kvar, eftersom de fungerar som viktiga mötesplatser för invånarna. Det finns också ett behov av boende för äldre som inte längre vill eller orkar bo kvar i sina villor. Väg 1044 upplevs som en otrygg väg att gå eller cykla längs med, vilket skapar problem då många av ortens viktiga mötesplatser ligger längs denna väg.

3. Dialog – Träffpunkten 2023

3.1 Syfte

Syftet med dialogen var att samla in synpunkter från en målgrupp som inte fångats upp under tidigare dialoger och som representerar en stor del av befolkningen på landsbygden och i småtätorterna.

3.2 Genomförande

Dialogen genomfördes av kommunens arbetsgrupp för FÖPen som deltog på ett tillfälle på varje träffpunkt i respektive småtätort, Sjuntorp, Upphärad, Åsaka, Velanda och Norra Björke.

3.3 Material

Det material som användes på plats var fysiska kartor. Deltagarna fick placera ut kommentarer kopplat till platser på kartan utifrån följande frågor:

- Vad är det bästa? Vilken är din favoritplats?
- Vad behöver utvecklas?
- Vad önskar du för ditt område i framtiden?
- Vilka frågor i viktiga i Sjuntorp/Upphärad/Åsaka/Velanda/Norra Björke? Vad behöver vi ha med oss i arbetet?

3.4 Dialogsammanställning

3.4.1 Sjuntorp

Sjuntorp är ett samhälle med en rik historia och ett dramatiskt ravinlandskap, men invånarna känner att de offentliga miljöerna och natur- och parkmiljöerna inte längre får det omhändertagande de en gång gjorde. Förr var dessa platser välskötta, med röjda stigar och rena ytor, men idag upplevs underhållet som otillräckligt, vilket gör att de inte längre känns inbjudande. Detsamma gäller det kulturhistoriska arvet som Sjuntorp bär på – de äldre byggnaderna och miljöerna som berättar om samhällets historia känns försummade och har inte fått den omsorg de förtjänar.

Trots dessa utmaningar har Sjuntorp mycket att erbjuda. Det ligger nära Trollhättan, vilket gör det lätt att ta sig till den centralorten samtidigt som det behåller sin

landsbygdskaraktär. Ravinlandskapet och naturen runt om samhället är en stor tillgång, med sina vidsträckta vyer och grönskande omgivningar som ger en känsla av lugn och ro. Invånarna uppskattar också det bra serviceutbudet som gör vardagen enklare och mer praktisk.

Samhället lever också upp tack vare ett aktivt föreningsliv, där människor samlas för olika aktiviteter och skapar en stark gemenskap. Det finns dock en önskan om förbättringar, särskilt när det gäller kollektivtrafiken som upplevs som begränsad och otillräcklig. Dessutom skulle en tydligare mötesplats i orten vara värdefull, en plats där människor kan samlas och stärka den sociala sammanhållningen i bygden.

- Förr i tiden var Sjuntorps "offentliga" miljöer och platser **välskötta**. Här var röjt och städat. Så är det inte idag, underhållet av *naturmiljöerna/parkmiljöerna* upplevs som dåligt.
- Samma gäller de kulturhistoriska arvet som Sjuntorp bär på, med bebyggelse som berättar om samhällets historia. Deltagarna upplever att det inte har vårdats.
- Värdefullt att samhället ligger nära Trollhättan centralort.
- Landskapet och naturen är en framträdande kvalité.
- Serviceutbudet är bra och underlättar vardagen.
- Aktivt föreningsliv, vilket får samhället att leva upp.
- Kollektivtrafiken upplevs som ett problem.
- Vore bra om det tillskapades en tydligare mötesplats i orten.

3.4.2 Upphärad

Det finns ett klart behov av fler mindre och lättskötta bostäder för äldre som vill lämna sina villor och förenkla vardagen. Kollektivtrafiken är i dagsläget bristfällig och upplevs knappt som ett alternativ, vilket gör att ett tågstopp skulle vara en värdefull förbättring för att öka tillgängligheten. En annan utmaning är att det inte finns någon vårdcentral på landsbygden, vilket gör det svårt för invånarna att få vård utan att resa långt till närmsta vårdcentral i centralorten.

En önskan om en mötesplats finns också, och det gamla spårområdet nämns som en potentiell plats för detta. Tyvärr upplevs området idag som skräpigt och otryggt, vilket gör att det inte används till sitt fulla potential. Däremot finns det positiva inslag, som de uppskattade boulevanerna vid affären, som erbjuder en social och trevlig mötespunkt för invånarna.

3.4.3 Åsaka

I Åsaka är utvecklingen av ett nytt boende för äldre, gärna en "Landbogården 2.0", en viktig fråga för samhället. Det finns också ett behov av bättre tillgång till Bygdegården, då det inte finns någon gång- och cykelväg dit och man måste korsa den trafikerade väg 42. Köket på Landbogården var tidigare en viktig mötesplats, men det saknas idag. Det finns en stor efterfrågan på lägenheter med olika boendeformer och upplåtelseformer, både för unga vuxna och äldre. Kollektivtrafiken är fortsatt ett problem, då den upplevs som bristfällig och inte tillräcklig för att möta invånarnas behov.

3.4.4 Velanda

I Velanda är kollektivtrafiken bristfällig, vilket gör det svårt för invånarna att ta sig runt. Vägen mellan Velanda och Sjölanda är inte trafiksäker för oskyddade trafikanter, särskilt uppmärksammas det under sommaren när många cyklar där. Det finns en efterfrågan på lägenheter och trygghetsboende/servicelägenheter för äldre, för att möta behoven hos en åldrande befolkning. Trots att bebyggelsen har ökat, har inte servicen utvecklats i samma takt. Dessutom finns en önskan om att Velanda inte ska byggas samman med staden, då invånarna vill behålla sin landsbygdskaraktär.

3.4.5 Norra Björke

Invånarna uppskattar hållplatsen vid väg 44, men det skulle vara bra med en pendelparkering där för att underlätta för pendlare. En gång- och cykelväg till väg 44 efterfrågas också för att förbättra säkerheten och tillgängligheten. Det finns ett behov av fler mötesplatser i orten. Det finns flera eldsjälar som driver initiativ men detta är sårbart då det är beroende av några få personer. Förskolan är en central del av samhället och anses viktig att behålla, inte minst för att fortsätta vara en mötesplats för både barn och vuxna.

4. Dialog – Sjuntorps elevråd 2024

4.1 Syfte

Syftet med dialogen var att samla in synpunkter från en målgrupp som inte fångats upp under tidigare dialoger.

4.2 Genomförande

Dialogen genomfördes av kommunens arbetsgrupp för FÖPen som deltog på elevrådet och fick tid att diskutera med eleverna. På elevrådet fanns representanter från årskurs 4 – 9.

4.3 Material

Kartor och post it lappar användes. Eleverna fick sitta i grupper och tjänstepersonerna cirkulerade och deltog i diskussionerna.

4.4 Dialogsammanställning - elevrådet

Eleverna i dialogen betonar hur viktig fritidsgården är, men lyfter också att det saknas aktiviteter och platser att hänga på under sommaren när fritidsgården är stängd. De uppskattar närheten till affärer och pizzerior, samt att Trollhättans centralort (Överby) inte ligger alltför långt bort. En önskan om fler aktiviteter för barn och unga finns, särskilt fler alternativ än fotboll på idrottsplatsen.

Det framkommer också ett behov av fler platser att hänga på, både utomhus och inomhus. Utomhus önskas samlingsplatser, multiplan och skateboardområden. Inomhus skulle ett bibliotek vara en uppskattad plats att umgås på utan krav. De nämner också kulturskolan i stan och tycker att något liknande skulle vara bra att ha i exempelvis Sjuntorp. Affären och restaurangerna fungerar också som sociala mötespunkter, och många träffas hemma hos varandra.

Vattnet i Sjuntorp är populärt, där man kan åka båt, fiska och bada.

För äldre ungdomar känns det svårt att hänga i Sjuntorp då folk klagat. De som har EPA som intresse menar att det egentligen inte behövs så mycket för att skapa en bra plats, bara en asfalterad yta, belysning, strålkastare och möjlighet att spela musik, ladda telefonen och ha sittplatser.

5. Dialog – Öppet hus 2024

5.1 Syfte

Syftet med det öppna huset var att presentera ett första utkast på planförslaget samt att medborgarna skulle få möjlighet att prata med politiken.

5.2 Genomförande

Dialogen genomfördes som ett öppet hus med såväl tjänstepersoner från olika förvaltningar och kontor som politiker på plats.

5.3 Material

Den föreslagna markanvändningen visades på plats och deltagarna fick möjlighet att skissa och kommentera direkt på förslaget. Kopplat till förslagen fanns även följande frågor att besvara:

- Vad tycker du är viktigt att bevara i Sjuntorp/Upphärad/Åsaka/Velanda/Norra Björke?
- Vad tycker du behöver utvecklas i Sjuntorp/Upphärad/Åsaka/Velanda/Norra Björke?
- Vad tycker du saknas och ska skapas i Sjuntorp/Upphärad/Åsaka/Velanda/Norra Björke?

En digital enkät fanns även tillgänglig där följande frågor ställdes:

- Hur skulle du beskriva Trollhättans landsbygder idag?
- Hur ser Trollhättans landsbygder och småtätorter ut år 2045?
- Hur är en levande landsbygd?
- Markera en plats på kartan som är bra. Beskriv gärna varför den är bra och vad du gör där.
- Markera en plats på kartan som borde förbättras. Beskriv gärna varför.
- Vad vill du skicka med när vi planerar för Trollhättans landsbygder och småtätorter i framtiden?

5.4 Dialogsammanställning

5.4.1 Hur skulle du beskriva Trollhättans landsbygder idag?

Trollhättans landsbygder har en blandning av både positiva och utmanande aspekter. Varje ort har sina egna kvalitéer, såsom vacker natur, många pittoreska vyer och en

stark sammanhållning bland invånarna. Det är vanligt att samhällena är levande tack vare ideella krafter som driver aktiviteter och mötesplatser. Men dessa platser brottas också med svårigheter, särskilt när det gäller tillgången till service.

En av de största utmaningarna är den bristande kollektivtrafiken, vilket gör det svårt att bo kvar när man blir äldre om man inte längre kan köra bil. Många äldre känner att avstånden till affär, sjukvård och andra viktiga servicepunkter blir för stora. De boende är ofta bilberoende, och det kan vara svårt att ta sig till andra tätorter eller centralorten, särskilt om man inte har tillgång till egen bil. Kollektivtrafiken är ofta inte tillräcklig, och det innebär att man måste resa långt för att nyttja tjänster som man kanske hade nära om man bodde i en stad.

Samtidigt ser många en lösning i att landsbygden kan vara attraktiv om man ger vissa incitament, som exempelvis skattelättnader, för att underlätta för boende som inte har samma närhet till grundläggande service eller har höga kostnader för pendling. Det kan vara ett sätt att skapa nya möjligheter och locka fler att bosätta sig på landsbygden, samtidigt som man tar tillvara på de fördelar som den stilla och vackra naturen erbjuder.

5.4.2 Hur ser Trollhättans landsbygder och småtätorter ut år 2045?

År 2045 kommer Trollhättans landsbygder och småtätorter troligen att genomgå både förändringar och bevarande av sina unika kvaliteter. Vissa samhällen kan ha vuxit samman med staden, vilket kan innebära att de får mer tillgång till service och infrastruktur, men samtidigt riskerar att förlora sin landsbygdskaraktär. Samtidigt ser vi en tendens till sammanslagning av skolor, äldreboenden och sjukvård till större enheter, vilket kan göra det svårare att bo kvar på landsbygden, särskilt för äldre och unga som kanske vill stanna i sina hemorter. Detta kan skapa en utmaning för tillgänglighet och lokal identitet.

Det finns också ett starkt önskemål om en mer blandad bostadsstruktur, där både hyreslägenheter för unga vuxna som deras första boende och äldreboende för dem som vill bo kvar på landsbygden erbjuds. Små skolor, som fortfarande är viktiga mötesplatser på landsbygden, förväntas få finnas kvar, även om det kan bli svårt med sammanslagningar av skolor.

De orter där det satsas på näringsliv och skolor har potential att växa, vilket kan leda till en viss ökning av befolkningen. Samtidigt hoppas många att de små orterna behåller sin charm och närhet till naturen, med bevarad fauna som fasaner, hjortar, rådjur och älgar, utan att exploateras för mycket. Här finns en önskan att den unika naturen och landskapet ska bevaras, och att nya bostäder inte byggs på åkerholmar eller andra viktiga naturmiljöer.

Överlag hoppas invånarna på en levande och attraktiv landsbygd där fler människor har valt att bo, lockade av naturens ro, utrymme och närhet till djur, men där de också kan fortsätta ha tillgång till de funktioner som krävs för ett bekvämt liv.

5.4.3 Hur är en levande landsbygd?

En levande landsbygd kännetecknas av närhet till viktiga samhällsfunktioner som mataffärer, skolor, äldreboenden och sjukvård, vilket skapar en trygg och praktisk miljö för både barnfamiljer och äldre. Att det finns ett starkt föreningsliv som erbjuder aktiviteter för alla åldrar och en naturlig samlingspunkt för gemenskap och socialt utbyte. Att kommunikationerna, både inom bygden och mellan landsbygden och staden, är goda och gör det möjligt att ta sig både till arbete och fritidsaktiviteter enkelt, oavsett tid på dygnet. Att landsbygden också erbjuder boendemöjligheter för olika ekonomiska och åldersmässiga grupper, samt möjligheten att bo nära naturen utan att vara alltför avskild från samhällsservice. Aktiviteter och fritidsutbud, som ofta drivs av ideella krafter, stärker gemenskapen och bidrar till en levande och hållbar landsbygd.

5.4.4 Markera en plats på kartan som är bra. Beskriv gärna varför den är bra och vad du gör där.

5.4.4.1 Sjuntorp

Sjuntorp präglas av flera viktiga funktioner och platser som bidrar till samhällets liv och gemenskap. Nordängen äldreboende erbjuder ett bra boende och de har även eget kök, och badhuset är en central plats för både rekreation och socialt umgänge. Ridskolan är också en viktig del av Sjuntorp. Fabriksområdet och Sjuntorps skorsten, som utgör ett slags landmärke, har stor betydelse för samhällets historia och identitet. Minnet av tidigare tider är viktigt för invånarna. Sjölanda badplats och det lyft som området fått är något som invånarna uppskattar mycket.

5.4.4.2 Upphärad

Invånarna i Upphärad värdesätter och vill bevara sina lokalproducenter, som spelar en viktig roll i samhället. Brandmuseet, som finns i byn, är en uppskattad och rolig plats för både invånare och besökare. Kyrkan och församlingshemmet utgör också viktiga samlingspunkter för invånarna.

5.4.4.3 Åsaka

Åsaka är ett samhälle där flera funktioner är viktiga för invånarnas välmående och gemenskap. Bygdegården är en uppskattad samlingspunkt, och kollektivtrafiken samt bevarandet av närtrafiken spelar en central roll för tillgänglighet. Landbogården är också en viktig del av samhället. Förskolan och skolan bidrar till en god utbildningsmiljö, och den nyligen förbättrade parkeringen vid skolan underlättar för både elever och föräldrar.

5.4.4.4 Velandå

- Bygdegården är viktig.

5.4.4.5 Norra Björke

Norra Björke har flera viktiga och uppskattade platser som bidrar till både gemenskap och naturupplevelser. Oscars Hov är en central mötesplats i området. Vidare betonas att bevara närtrafiken för att upprätthålla tillgängligheten. Förskolan är en viktig funktion för byn, och den vackra kyrkan och kyrkogården uppskattas också av de boende. Området mellan "svängen", Brandstorp och Kyrkan erbjuder fantastiska promenadvägar. Hunneberg, med sina många utflyktsmål, ligger nära, men det är svårt för boende i Östbjörke och Norra Björke att ta sig upp till berget utan att behöva biltransport till Tunhem.

5.4.5 Markera en plats på kartan som är borde förbättras. Beskriv gärna varför.

5.4.5.1 Sjuntorp

De boende i Sjuntorp har flera idéer och förslag för att förbättra och utveckla samhället. En ny fritidsgård efterfrågas, gärna med en musikavdelning. Det skulle vara ett positivt tillskott för ungdomarna i samhället. Vidare finns det även ett behov av att förbättra skolgården. Folketshuset saknar enbart en bioduk för att det sedan skulle vara möjligt att visa bio här. För att underlätta för dem som rör sig i området föreslås bänkar längs gångvägarna för att ge möjlighet att stanna och vila. Vid Smörsjön efterfrågas både en grillplats och en parkering för besökare. Dessutom finns ett behov av att slutföra cykelvägen från Sjölanda till Trollhättan för att förbättra transportmöjligheterna.

5.4.5.2 Upphärad

I Upphärad finns önskemål om att utöka utbudet av affärer för att skapa en mer varierad handel. Centrum bör utvecklas runt de befintliga platserna, som mataffären, pizzerian och skolan, för att skapa en mötesplats. Ett tågstopp efterfrågas för att förbättra kollektivtrafiken, och det finns ett behov av en sammanhängande cykelväg hela vägen till Prässebo för att öka tillgängligheten och främja hållbara transporter.

5.4.5.3 Åsaka

I Åsaka finns flera förslag för att förbättra samhället och öka dess funktionalitet. Parkeringen vid bygdegården behöver asfalteras och iordningställas, denna skulle även kunna samnyttjas som pendelparkering. Dessutom behövs bättre underhåll runt bygdegården och det vore bra att skapa en gång- och cykelväg som leder dit. Många korsningar på väg 42 upplevs som farliga, och det finns ett behov av bättre kollektivtrafik. För att skapa mer gröna ytor och gemenskap föreslås att en park anläggs. Vidare lyfts det fram en önskan om ett trygghetsboende för äldre med möjlighet att ha lägenhet, uteplats och möta människor i olika åldrar. Om åkermark bebyggs, bör en del sparas för att de boende ska kunna odla. Det finns också ett behov av bostäder för unga vuxna. Köket på Landbogården, som tidigare var en viktig mötesplats, saknas idag och önskas återupprättas. Vidare föreslås bättre underhåll både runt Landbogården och skolan. Slutligen önskas en cykelväg mellan Åsaka och centralorten för att förbättra tillgängligheten och främja hållbara transportalternativ.

5.4.5.4 Velandå

I Velandå finns flera förslag för att förbättra samhällslivet. En fritidsgård skulle vara en uppskattad tillgång, och det föreslås att man kan samverka med kyrkan för att möjliggöra detta. En sportförening eller liknande skulle ge möjlighet till aktiviteter kvällar och helger, vilket efterfrågas av invånarna. Det finns också ett behov av boende för äldre, samt förbättrad kollektivtrafik för att öka tillgängligheten och underlätta för invånarna.

5.4.5.5 Norra Björke

Invånarna i Norra Björke har flera förslag för att förbättra både infrastrukturen och samhällsservicen. Det efterfrågas att den gamla banvallen görs i ordning för cykling, gärna upplöst mellan Norra Björke och Åsaka. En obemannad butik, i form av en livsmedelsbutik, skulle vara ett bra tillägg för samhällsservicen. För att stödja äldre föreslås bostäder anpassade efter deras behov, så att de kan stanna kvar i området, samt boendalternativ för unga vuxna. Det finns också ett behov av bättre kollektivtrafik. För att förbättra tillgängligheten till busshållplatsen vid väg 44 efterfrågas en gång- och cykelväg till hit samt en pendelparkering intill hållplatsen. Förskolans gård bör göras i ordning, och det saknas en koppling från södra sidan av Hunneberg upp på berget.

6. Sammanfattning av genomförda dialoger

6.1 Sjuntorp

6.1.1 Kvalitéer

- Tillgång till ett storslaget dalgångslandskap
- Kulturhistoriskt rik miljö
- Närhet till och ett stort utbud av service
- Aktivt föreningsliv

6.1.2 Utmaningar

- Kollektivtrafik och koppling till Trollhättan centralort
- Kvalitativa vardagsmiljöer, känns inte omhändertaget
- Värna och ta hand om kulturmiljön
- Skredrisken
- Fritidsgårdens lokal är inte optimal

6.2 Upphärad

6.2.1 Kvalitéer

- Naturnära och lugnt
- Tillgång till service
- Ligger strategiskt för ett tågstopp
- Bygdegården är en viktig plats

6.2.2 Utmaningar

- Kollektivtrafiken
- Gamla spårområdet upplevs som en barriär
- Kvalitativa vardagsmiljöer och mötesplatser i orten
- Hela livet perspektivet – möjlighet att bo och leva här hela livet
- Platser för äldre barn och ungdomar.

6.3 Åsaka

6.3.1 Kvalitéer

- Bo på landsbygden med tillgång till dess kvalitéer och samtidigt tillgång till serviceutbud i tätorten

- Naturnära och lugnt
- De tätortsnära skogsområdena är viktiga att behålla

6.3.2 Utmaningar

- Dålig trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter längs med väg 42
- Tillskapa ett bredare bostadsutbud
- Hela livet perspektivet – möjlighet att bo och leva här hela livet
- Bristfällig kollektivtrafik
- Fler gång- och cykelvägar – gärna hela vägen in till Trollhättan centralort
- Behålla och utveckla befintlig service

6.4 Veland

6.4.1 Kvalitéer

- Att bo på landsbygden och ta del av dess kvalitéer och samtidigt med närhet till centraltätorten med dess utbud
- Ett tryggt och lugnt samhälle
- Barnvänligt samhälle
- Skolan är en naturlig mötesplats.

6.4.2 Utmaningar

- Platser för äldre barn och ungdomar
- Fler alternativa boendeformer.
- Trafiksäkerheten längs med vägen till Sjölanda
- Bristande kollektivtrafik, således ett bilburet samhälle
- Bristande serviceutbud

6.5 Norra Björke

6.5.1 Kvalitéer

- Närheten till naturen och lugnet
- Litet samhälle
- Gemenskap och sammanhållningen i bygden
- Förskolan är viktig

6.5.2 Utmaningar

- Fler invånare – ett mer levande samhälle
- Dålig trafiksäkerhet längs med väg 1044

- Dålig kollektivtrafik
- Att behålla den service som finns, skolan.
- Platser för barn och unga att hänga på
- Hela livet perspektivet